

EDITORIAL

Pamatukan ang pagpasilabot militar kag nagasingki nga pagpanulsol sang gera sang US

Labing ginahayag ang paltik nga kahilwayan sang Pilipinas sa atubang sang nagabaskog nga pagpasilabot militar sang imperyalismong US. Estrategikong katuyuan sang US nga hugton ang dominasyon kag kontrol sa pungsod kag gamiton ini nga lunsaran sa pagpanulsol sang gera sa karibal nga imperyalistang China sa Asia-Pacific.

May duha ka tampok nga aspeto subong ang nagasingki nga pagpasilabot militar sang US sa Pilipinas: una, ang pagduso sini nga pabaskugon ang presensya sang mga tropang Amerikano kag pagpwesto sang mga armas militar agud gamiton ang pungsod nga base o *outpost* sang militar sini sa Asia-Pacific; kag ikaduha, ang pagpadaku sini sang ayuda militar sa ginapaigting nga gera sang pagpamigos batuk sa mga pwersang rebolusyonaryo kag progresibo nga nagabandera sang paghimakas para sa pungsodnon nga kahilwayan.

Sa duha ka aspeto nga ini, ang Armed Forces of the Philippines (AFP) ang mayor nga instrumento sang US. Ini ang haligi sang pagpasilabot kag dominasyon sang US sa Pilipinas. Ang AFP gintukod, ginhurma kag ginhanas sandig sa doktrina sang imperyalismong US kag ginaga-

mit para ipabilin ang neokolonyal nga estado sang pungsod. Sa nagtaliwan nga mga dekada, ginapabilin ini nga nakahigot sa ayuda kag adbays sang militar sang US, indi makatindog sa kaugalingon nga tiil kag wala sang ikasarang nga pangapinan ang teritoryo sang pungsod labi na sa atubang sang agresyong China.

Ginpatampok sang sini lang nga pagbisita ni US Vice President Kamala Harris ang paltik nga kahilwayan sang pungsod. Gingamit niya ang pagsalig permi sang AFP kag sang rehimeng Marcos sa ayuda sang US para pagwaon nga kinahanglan ang presensya militar sang US sa Pilipinas para pangapinan ini batuk sa mga pamahug sang China. Gingamit man ni Harris ang pagbisita agud iduso ang paggamit sang enerhiyang nukleyar nga panginpuslan sang mga kapitalistang Amerikano kag labing magalumog sa

Pilipinas sa dumuluong nga utang.

Kadungan sini, gingamit ni Harris ang Pilipinas, labi na sang magkadto siya sa Palawan, pinakamalapit sa mga pasilidad militar sang China nga ara sa sakup nga teritoryo pangdagat sang Pilipinas, para painiton ang tensyon sa China nga ginpakamalaut niya sa “iresponsableng hulag” sa South China Sea.

Ginduso ni Harris ang ginapangayo sang US nga dugang nga lima ka lugar para magtukod sang mga pasilidad sang US sa idalom sang Enhanced Defense Cooperation Agreement (EDCA). Sa subong, may ara na nga mga pasilidad militar ang US sa sulod sang mga kampo sang AFP sa Basa Air Base sa Pampanga, Fort Magsaysay sa Nueva Ecija, Lumbia Air Base sa Cagayan de Oro, Antonio Bautista Air Base sa Palawan kag sa Benito Ebuen Air Base sa Mactan, Cebu.

Gilayon naman nga gintugutan sang rehimeng Marcos ang ginapangayo sang US sang gin-anunsyo sang AFP nga pabor ini nga ibukas ang mga kampo sini sa duha ka lugar sa Cagayan, tig-isa sa Palawan, Zam-

bales kag Isabela, mga lugar nga yabi sa estratehiya sang US nga kontrolon ang pagbaskog kag paglapad sang kusog militar sang China. Maathag nga gusto nga tadtaron sang US sang mga pasilidad militar ang pungsod. Hayag nga ginapanas ang pangkasaysayan nga paghimakas kag kadalag-an sang pumuluyong Pilipino sa pagpatalsik sa mga base militar sang US.

Ang pagbisita ni Harris kabahin sang sige-sige nga pagpaindakal sang US sa armadong tensyon sa Asia-Pacific. Antes ang Pilipinas, nagkadto man si Harris sa Japan kag South Korea, para magpasikat sang kusog militar sa mga baseng militar sang US sa mga pungsod nga ina, nga ginsabat naman lunsay sang China kag North Korea sang kaugalingon nga pagpasikat. Pila ka bulan lang ang nagligad sang magkadto si US Speaker Nancy Pelosi sa Taiwan sang hambalon sini nga “pagadepensahan sang US” nga direktang sampal sa China kag sa madugay na nga pagkilala sa polisiya nga “One China.”

Ang pagpainit sang US sang sitwasyon militar sa Asia-Pacific kasugpon man sang sige-sige nga paggatong sini kag sang alyansa nga NATO (North Atlantic Treaty Organization) sang gera sa Ukraine batuk sa Russia. Sa pagkamatuod, sa duso sang US, nagpagwa man ang NATO (nga

nakasentro pangunahon sa Europe) sang panindugan nga anti-China. Sobra-sobra nga ganansya ang ginakuripon sang mga daku nga kapitalista sa industriya militar sang US kag mga alyado sini nga pungsod sa sige-sige nga pagpanulsol sini sang gera kag pagbaligya sang mga armas.

Agud labing pabaskugon ang gahum sini sa Pilipinas, sige-sige man nga ginahatagan sang US sang ayuda ang AFP para sa pagtapna sa mga rebolusyonaryo kag patriyotikong pwersa nga kontra sa dominasyon kag kontrol sang imperyalismong US sa pungsod. Ginahatagan adbays, ginahanas, ginapondohan kag ginaarmasan sang US ang AFP para tigayunon ang brutal nga gera nga kontra-insurhensya batuk sa pumuluyong Pilipino kag sa ila mga rebolusyonaryong pwersa.

Todo-larga subong ang lapnagon nga pagsabwag sang terorismo sang estado sa bilog nga pungsod sa porma sang mga pagmasaker kag pagpamatay, pagtortur, pagkulong sa mga ginadudahan nga nagasuporta sa Bagong Hukbong Bayan. Nagakuripon sang tinangkas nga ganansya ang mga kapitalista sa pag-suplay sang US sang mga *drone*, eroplano kag kanyon para himuon ang pagpamomba sa mga komunidad, uma kag kagulangan. Paagi sa

AFP kag sang pasistang NTF-Elcac, kag sa pila ka kahigayunan sa direktang pagpasilabot sa mga operasyon, liwat ginapatuman sang US ang mga taktika sang lapnagon nga terorismo nga gingamit sini sa napaslawan nga gera sa Vietnam. Ginagamit ang Anti-Terror Law (nakapadron sa manugpasilabot nga “gera kontra terorismo” sang US) para lutuson ang mga pwersang patriyotiko kag progresibo, kag upangan ang sugilanon pangkalinungan.

Direkta ang responsibilidad sang imperyalismong US sa malala nga paglapas sa tawhanong kinamatarung kag krimen sa gera sang AFP. Duguon ang kamot sang US, ni Marcos kag sang AFP sa patarasak nga pasistang pagpanalakay batuk sa pumuluyong Pilipino. Dapat sila sukton kag pabayaron.

Ang nagapadayon nga krisis sang pangkalibutanon nga sistemang kapitalista, partikular na ang liwat nga pagsadsad sa resesyon sang ekonomya sang US, labi nga nagaduso diri nga hugton ang hegemonya kag kontrol sini sa mga pungsod kag rehiyon nga ginakuhaan sang mga dunang resorsa, ginadeposituhan sang sobrang kapital kag mga estratehikong ruta sa internasyunal nga komersyo. Lakip diri ang kontrol sang imperyalismong US sa Pilipinas.

Dapat batuan sang pumuluyong Pilipino ang pagpasilabot militar sang US, pagpanulsol sang inter-imperyalistang gera, kag pagpanggatong sang pasistang terorismo sa pungsod. Dapat ipabasura ang mga kasugtanan nga nagahigot sa Pilipinas sa US kag nagahatag sa mga tropang Amerikano sang sobra nga kinamatarung para gamiton ang pungsod para sa ila estratehikong interes. Dapat makighiliusa ang mga Pilipino sa nagkalainlain nga pumuluyo sa nagkalainlain nga bahin sang kalibutan batuk sa imperyalismo kag imperyalistang gera.

Dapat maghimakas ang pumuluyong Pilipino para tapuson ang pagginahum sang imperyalismong US sa militar, ekonomya, pulitika kag kultura sa Pilipinas, nga amo ang yabi para maangkon ang pungsodnon nga kahilwayan kag demokrasya. **AB**

Tuig LIII No. 23 | Disyembre 7, 2022

Ang Ang Bayan ginabantala sa lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray, Ingles kag Espanyol. Nagabaton ang Ang Bayan sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginaganyat ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga pagsaway kag rekomendasyon sa pagpauswag sang aton nga pahayagan.

Kaundan

Editorial: Pamatukan ang pagpasilabot militar kg nagasingki nga pagpanulsol sg gera sg US 1

Militaristang estratehiya sg US sa Asia-Pacific 3

Armadong paghimakas sa Masbate 4

6 aksyong militar, ginlunsar 4

Mangunguma sa Negros, ginpatay 5

Mga protesta 5

Adlaw ni Bonifacio kg sg masang anakbalhas 6

Konsultant kg lider-mangunguma, ginpatay 6

Pagpang-agaw sg duta sa Isabela 7

Sa malip-ot nga pulong 8

Buluwanon nga utanon 9

KM: Bubon sg rebolusyon sa Negros 10

Ang Ang Bayan ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista ng Pilipinas

 ang.bayan@cpp.ph

 [@angbayan1969](https://twitter.com/angbayan1969)

Ang militarista nga estratehiya Biden-Harris sa Asia-Pacific

Wala sang gintuhay sa porma, katuyuan kag esensya ang estratehiyang geopolitikal sang imperyalismong US sa idalom sang nagligad nga gubyrerno ni Donald Trump o sang subong nga gubyrerno Biden-Harris. Pagpadayon ini sang nauna pa nga “liso sa Asia” nga gindeklarar sang 2008 nga estratehikong pagliso sang polisiya sa China kag pagkabig sini bilang nagapanguna nga imperyalistang karibal. Pinakatuyo sang estratehiyang militar nga ini nga pungan ang labing pagpalapad sang pangmilitar nga kusog kag impluwensya pangpulitika sang China, kag maghanda kag mangsulso sang direkta o indi direktang gera inter-imperyalista.

Sa idalom sang ginatawag “Indo-Pacific Strategy”, ginakonsolida sang US ang gahum militar sini sa mga pungsod sa palibot sang China paagi sa mga pormasyong Quad (Quadrilateral Security Dialogue, upod ang India, Japan kag Australia) kag AUKUS (Australia-United Kingdom-US), kadungan sa pagpahugot sang kontrol sa mga papet sini nga militar sa South Korea, Thailand, Pilipinas kag lakip sa Japan. Gindabukan man sang US ang mga alyado sini sa North Atlantic Treaty Organization (NATO) sa Europe nga manindugan kontra sa China.

Nagaporma ang estratehiya nga ini sa paglunsar sang maikit kag daku nga mga “military drill” sa nagkalainlain nga pungsod sa palibot sang China kag sang paglayag sang mga barko de gera sang US sa South China Sea kag Taiwan Strait. Paghanas ang mga ini sa maniobra nga pangkombat sang US sa tarangkahan mismo sang China. Kadungan sini ang mapanulsol nga mga tikang sang US pareho sang sunud-sunod nga pagbisita ni US House Speaker Nancy Pelosi kag iban pa nga upisyal sa Taiwan sang Agosto, kag sang pagpaha-

bok ni US Vice President Kamala Harris sa South kag Southeast Asia.

Ginasiling nga “pinakadaku sa kasaysayan” ang ginhiwat nga “military drill” subong nga tuig sa Japan (Keen Sword, 36,000 tropa) kag South Korea (Ulchi Freedom Shield, masobra 67,000 tropa). Ginhiwat man ang pareho nga mga paghanas sa Thailand (CARAT), Indonesia (Garuda Shield), Australia (Cope North), Guam (Valiant Shield) kag iban pang teritoryong isla sang US sa Pacific. Sa Pilipinas, ginlunsar ang Balikatan sang Marso-Abril nga ginpasakupan sang 8,900 tropa.

Sang Hunyo-Agosto, ginhiwat ang 11-adlaw nga Rim of the Pacific (Rim-Pac), ang pinakadaku nga *combat drill* sa kalibutan, nga ginlunsar sa nagkalainlain nga bahin sang Pacific halin sa base militar sang US sa Hawaii. Naglab-ot sa 38 barko-de-gera, apat ka submarino, siyam ka hangaway sa duta, masobra 17 *aircraft* kag 25,000 tropa halin sa 26 pungsod ang nagpasakup sa paghanas. Walo sa pungsod nga ini katapu sang NATO, nga ara sa likod sang gerang *proxy* sang US sa Ukraine batuk sa Russia.

Linibo man nga gamay, medyum-

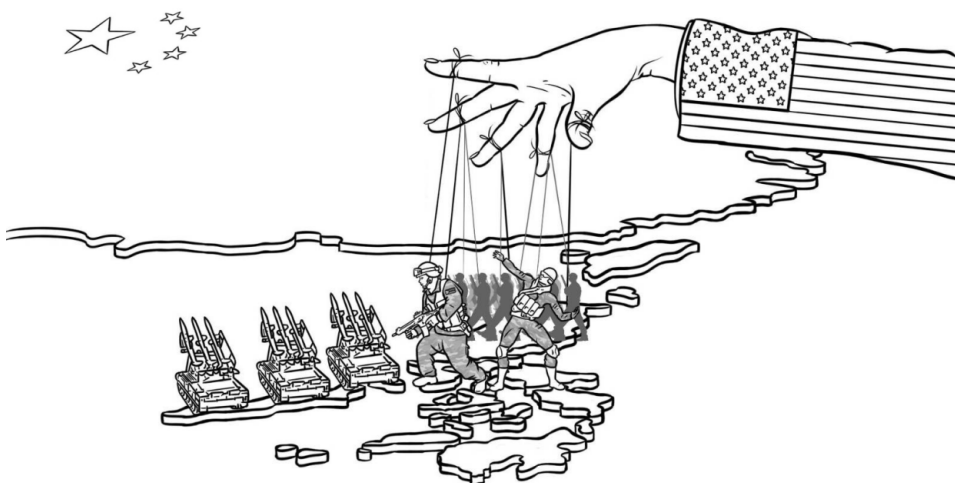
kadaku kag wala ginaanunsyo nga paghanas militar ang ginahimo sang US sa “tanang pamusod” sang Asia-Pacific. Imbolbado diri ang ginatos ka eroplano pangbomba, mga barko nga de-nukleyar, mga kanyon, misayl, bala kag tropa nga masunson nagahimo sang mga “live-fire exercise” nga nagabilin sang mga makahililo nga basura kag kemikal sa tubig, hangin kag duta. Sa Pilipinas lang, mas o menos 300 ang amo nga paghanas kada tuig.

Kontrol sa kadagatan

Sang Septyembre, gin-anunsyo sang US ang pagtukod sang Task Force 76/3, nga kumbinasyon sang mga pwersang nabal sang US Indo-Pacific Command nga permanente nga naka-istasyon sa South China Sea. Tuyo sini nga hugton ang kontrol sang US sa mga pasilidad, base kag tropang nabal sa mga pungsod sa South, East kag Southeast Asia sa tabon nga “integration” kag “inter-operability”. Ginlunsar sining Oktubre ang Kaman-dag 2022 sa Bataan, Palawan kag iban pang lugar sa Luzon.

Bag-o nga mekanismo ini sa idalom sang Pacific Deterrence Initiative sang Pentagon nga may \$5.1 bilyong badyet subong nga tuig. Tuyo sang programa nga ini nga maglatag sang mga pasilidad sa mga pungsod sa “first island chain” (Japan, Taiwan, Pilipinas, kag iban pa), agud dikitan kag permanente nga palibutan ang China sang mga “long-range missile” nga nakabase sa duta.

Sang magbisita si Harris sa Pilipinas sang Nobyembre, adyenda niya ang pagpinal sa dugang nga lima ka base nga pagagamiton sang US sa pungsod. Tampok diri ang plano nga liwat nga pagtukod sang mga pasilidad militar sang US sa Subic, Zambales para ipwesto ang mga pwersa, misayl kag barko-de-gera sang US, masobra 30 tuig pagkatapos sipaon sila halin diri. **AB**

Armadong paghimakas batuk sa pagginahum militar sa Masbate

Ginreport sang Bagong Hukbong Bayan-Masbate (Jose Rapsing Command) sining Disyembre ang masobra 17 aksyong militar nga ginlunsar sang mga yunit sini batuk sa militar kag pulis sa prubinsya sining 2022. Kabahin ang mga ini sang padayon nga kampanya sang BHB-Masbate para mangin wala pulos kag paslawon ang mga nakapokus nga operasyon militar kag kampanya nga golpe-de-gulat sang Joint Task Force Bicolandia sa prubinsya. Indi magnubo sa lima ka batalyong pwersa sang AFP-PNP-CAFGU ang gindeploy sa prubinsya nga naglab-ot sa masobra 1,500 pwersa para maglunsar sang amo nga mga operasyon kag kadungan nga militarisasyon sa mga komunidad sa idalom sang RCSP (Retooled Community Support Program).

Lakip sa mga aksyon nga ini ang ambus sa Barangay Manlut-od sa Placer kon sa diin duha ka CAFGU ang napatay kag nakaagaw ang BHB sang duha ka malip-ot nga armas, mga magasin, bala kag iban pa nga kagamitan sang Nobyembre 7.

Apat sa mga opensibang nalunsar sa unang 100 adlaw sa poder sang bag-o nga rehimeng Marcos. Onse ka suldado ang napatay kag lima ang napilasan sa mga opensiba nga ini.

Lakip diri ang ginlunsar nga aksyong demolisyon sa Agosto 11 batuk sa 2nd IB sa Sityo Puro, Talisay, San Fernando sa isla sang Ticao. Lima ang napatay kag tatlo ang napilasan sa kaaway sa amo nga aksyon.

Lima man ang napatay sa aksyong isnayp-haras batuk sa armadong grupo ni kapitan sang barangay nga si Adriel “Boyot” Besana, CAFGU kag 2nd IB sa Sityo Baldoza, Cabunghayan, Cawayan sang Agosto 18.

Kabahin man ang amo nga opensiba sa pagpursiger sang Pulang Hangaway nga pangapinan kag palig-unon ang determinasyon sang masang Masbatenyo nga maghulag kag batuan ang nagapadayon nga pagginahum militar sa Masbate. Sa idalom sang rehimeng Marcos, nagahana ang mas agresibong pasistang pangatake sang AFP-PNP-CAFGU kag sang Masbate TF-Elcac sa mangu-nguma nga Masbatenyo.

Nagsugod na ang kampanya

sang militar kag lokal nga nagaharing sahi sa malaparan nga pag-agaw sang mga sadto rantso kag asyenda nga madinalag-on nga nabawi sang kahublagang mangunguma. Naglab-ot nga sa 11 ang nalista nga biktima sang pangpulitika nga pagpatay sa prubinsya. Lakip diri ang serye sang pagpatay sa mga mangunguma nga nagatalauma sa sulod kag palibot sang dutang Pecson nga ginainteresan sang lokal nga burukrata sa prubinsya sa idalom ni Marcos. Pinakabag-o nga kaso amo ang pagpatay sa manugkopra nga si Ronnie Andren sa banwa sang Placer sang Nobyembre 27. Gindakop siya samtang nagakopra kag dayon ginpatay.

Suno kay Luz del Mar, tagapamababa sang BHB-Masbate, indi mag-untat ang hangaway sang banwa sa pagpangapin sa masang Masbatenyo batuk sa kalakasan militar kag sa pagpasabat sa AFP-PNP-CAFGU sa mga krimen sini batuk sa banwa. Ginpahayag niya ang kahandaan sang BHB nga padayon nga batuan ang nagasingki nga pasismo sang estado sa Masbate. **AB**

6 aksyon militar, ginlunsar sa Negros kag Bukidnon

Anom ka aksyon militar sa nagligad nga duha ka semana ang ginlunsar sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) batuk sa mga pasistang tropa militar. Ginlunsar ang mga aksyon nga ini sa tunga sang mga *focus military operation* sang AFP.

Sa Sipalay City, nakumpiska sang BHB-Southwest Negros ang duha ka kalibre .45 pistola, mga bala, tatlo ka magasin, duha ka selpon kag isa ka granada sa ambus sini sa duha ka ahenteng intel sang 47th IB sa Sityo Camboguiot, Barangay Camindangan sang Nobyembre 24. Napatay ang duha ka suldado nga pangunahon imbolbado sa hilikuton paniktik kag pagpamigos sa masa.

Suno kay Andrea Guerrero, tagapamaba sang BHB-Southwest Negros, magaserbi nga paandam ang armadong aksyon sa tanan nga espiya kag aset sang AFP kag PNP.

Ginpalukpan sang BHB-Central Negros ang PNP *substation* sa Sityo Parkingan, Barangay Trinidad, Guihulngan City sang Nobyembre 25. Isa ka pulis ang napilasan. Antes sini, ginpalukpan sang BHB ang duha ka

magkatuhay nga yunit sang 62nd IB sa Sityo Tuko sa amo nga barangay sang Nobyembre 21. Duha ka suldado ang napatay kag isa ang napilasan.

Sa pareho nga syudad, ginpalukpan sang BHB ang Army Patrol Base sa Barangay Sandayao sang Nobyembre 23. Isa ka suldado sang 62nd IB ang napilasan.

Sa Bukidnon, ginpalukpan sang BHB ang nagaoperasyon nga tropa sang 8th IB sa Purok 8, St. Peter, Malaybalay City sang Nobyembre 16. Isa ka suldado ang napatay sa armadong aksyon. **AB**

Mangunguma sa Negros, ginpatay sa atubang sang iya mag-ilo

Sunud-sunod ang mga kaso sang paglapas sa tawhanong kinamatarung sang rehimg Marcos sa nagligad nga mga semana. Lakip diri ang pagpatay sa isa ka mangunguma, pagpamomba kag pag-istraping sa komunidad, kag arbitraryo nga pag-aresto sa mga sibilyan.

Ginpatay sang tropa sang 62nd IB ang mangunguma nga si Victor Baldonado sa iya balay sa Sityo Columbia, Barangay Trinidad, Guihulngan City, Negros Oriental sang Nobyembre 21, ala-6 sang aga. Ginluthang siya sang mga sulda sa atubang sang iya asawa kag mga anak.

Ginpagwa sang 62nd IB nga hangaway sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) si Baldonado kag napatay siya sa isa ka armadong engkwentro. Ginpaistan sang mga sulda ang iya bangkay kag ginpahuliran sang mga armas kag mga dokumento para hatagan rason ang krimen.

Pag-aresto. Sa Negros Occidental, arbitraryo nga gin-aresto sang 62nd IB sanday Wilben Callura kag Juliet Callura, mga residente sang Sityo Binataan, Barangay Quinter Remo, Moises Padilla. Kadungan sini, ginistraping sang tropa militar ang balay ni Virgie Perolino, Roberto Gario kag Jorenda Callura sa pareho nga sityo. Ginkawat man ang ila mga manok kag gin-ihaw ang sagod nga baboy. Dulot sini, nagbakwit ang 800 mangunguma halin sa Sityo Oway-uway, Binataan kag iban pang kaiping nga komunidad.

Sang Nobyembre 25, ginransak sang mga sulda sang 62nd IB kag 33rd DRC ang kabalayan sa Sityo Ngalan sa pareho nga barangay. Pilit nga ginsulod kag ginhalughog ang balay nanday Zaldy Jimenez, Richard Jimenez, Robert Jimenez, Cardo Juanites kag Sernel Juanites. Nagtener sa amo nga mga balay ang mga sulda halin sang Nobyembre 25 tubto 28.

Gin-aresto ang unyonista nga si Roel Duyag sang Nobyembre 25 sa Butuan City samtang ara sa belasyon sang iya nga iloy. Koordineytor siya ng Kilusang Mayo Uno sa rehiyong Caraga. Gindala siya sa Butuan PNP Station 1 kag ginpasakaan sang himu-himo nga kaso sang napaslawan nga pagpatay.

Pagpamomba kag istraping. Ginpatay-og sang mga *rocket* kag bala ang Purok 8, St. Peter, Malaybalay City, Bukidnon sang Nobyembre 16 pagkatapos bombahon kag paulanan sang bala ang komunidad sang 8th IB. Pagbalos ini sang militar pagkatapos maiguan sila sang BHB sa duha ka armadong insidente. Nagbuhi sang 16 ka *rocket* kag walo ka beses nga nang-istraping ang helikopter nga MD520. Naglab-ot sa 40 minuto ang unang ronda.

Nagkaladasma sa pagdalagan ang mga residente bangud tuman ka lapit sa ila komunidad ginhulog ang mga bomba. Naghalapa ang mga titser kag mga estudyante sa ila mga klasrum samtang nagalibot-libot ang mga helikopter sa ibabaw sang ila baryo.

Pagpangluthang. Lima ka sibilyan nga nagapangayam ang ginpangluthang sang tropa sang 24th IB sa matalon nga bahin sang Sityo Sapal, Barangay Buneg, Lacub, Abra sang Nobyembre 27.

Duha ka mangunguma ang napilasan sa insidente samtang ang tatlo nakadalagan pakadto sa kaiping nga komunidad para magpangayo sang bulig.

Nasumalang sang mga sulda ang lima samtang nagapahuway. Gilayon nila nga ginpataas ang ila nga armas nga ginagamit sa pagpangayam kag magsinggit sang “sibilyan kami!” para indi sila pagpalukpan sang mga sulda. Sa pihak sini, nagpalupok gihapon ang mga sulda.

Pagpangbungkag. Mapintas nga ginbungkag sang Nobyembre 25 sang mga pulis kag gwardya ang piket sang mga mamumugon sang Manila Harbor Center sa Road 10, Manila City. Ginwasak nila ang bag-o lang matukod nga tolda sang mga mamumugon kag ila tagasuporta nga mga pamatan-on. Ginaduso sang mga mamumugon ang gilayon nga pagpabalik sa trabaho kag pagregularisa sa 370 mamumugon nga iligal nga ginpahalin sadtong 2020. **AB**

Harris, alis! Ginsumalang sang protesta sang masobra 500 katawo ang pag-abot ni US VP Kamala Harris sa Pilipinas sang Nobyembre 20. Nagmartsa sila padulong sa Mendiola sa adlaw sang pagpakigpulong ni Harris kay Ferdinand Marcos Jr sa Malacañang.

KM, 58 tuig. Isa ka raling kilat ang ginlunsar sang masobra 100 pamatan-on sang Nobyembre 27 sa Recto Avenue sa Maynila bilang pagsaulog sa ika-58 anibersaryo sang KM sang Nobyembre 30. Naglunsar sila sang malip-ot nga programa kag nagbilin sang istrimer kon sa diin nakasulat ang “Mabuhay ang CPP-NPA-NDF! Pamatan-on, magkadto sa kaumhan! Magpatapo sa New People’s Army!”

Masapa, 44! Nagrali-kilat ang may pila ka pulo ka mamumugon sa ikaayong lawas sang Disyembre 6 sa Carriedo Avenue sa Maynila bilang pauna nga pagdumdom sa ika-44 anibersaryo sang Makabayang Samahang Pangkalusugan. Panawagan nila sa mga mamumugon sa ikaayong lawas nga magpatapo sa hangaway sang banwa.

Mga unyonista, hilwayon! Nagpiket sang Disyembre 6 sa Quezon City Hall of Justice kag Manila City Regional Trial Court, ang mga tagasuporta kag pamilya sang mga unyonista nga sanday Romina Astudillo, Mark Ryan Cruz, Jaymie Gregorio Jr., kag Joel Demate para ipanawagan ang gilayon nga paghilway sa ila. Kabahin sila sa Human Rights Day 7 nga gin-aresto sang Disyembre 10, 2020.

Nobyembre 30: Adlaw ni Bonifacio kag sang masang anakbalhas

Nagmartsa halin Liwasang Bonifacio padulong sa ginkunsaran sang Mendiola Bridge sa Maynila ang mga mamumugon, imol sa syudad kag iban pang mga sektor bilang pagdumdom sa ika-159 Adlaw ni Andres Bonifacio nga gindeklarar man nila nga Adlaw sang Masang Anakbalhas. Upod nga nagmartsa ang Kilusang Mayo Uno kag All Workers Unity, Bayan kag mga organisasyon sa idalom sini, kag ang Nagkaisa kag Paggawa sa idalom sang United Labor. Ginatantya nga naglab-ot sa 6,000 katawo ang nag-upod sa paghulag.

Panawagan nila ang pagpataas sang suhol, kag pagpanubo sang presyo sang mga balaklon. Sa su-bong, ginbutang nila sa ₱1,100 kada adlaw ang makabuhì nga suhol sa pribadong sektor kag ₱33,000 kada bulan para sa mga empleyado sang gubyerno.

Sa Baguio City, nagmartsa ang nagkalainlain nga sektor halin Sunshine Park padulong sa Igorot Park. Nagprotesta man ang nagkalainlain nga grupo nga demokratiko, upod ang pamatan-on, sa Crossing, Calamba sa Laguna.

Wala nalingkang sa mabaskog nga ulan ang mga raliyista nga nagtipon sa Freedom Park sa

Davao City. Naghiwat man sang rali sa Carbon Free Market Freedom Park sa Cebu City, Iloilo City kag sa Fountain of Justice sa Bacolod City.

Naghimo sang *noise barrage* sa atubang sang Department of Health ang Alliance of Health Workers sang Nobyembre 24. Panawagan nila, pataason tubtob ₱33,000 ang “entry-level” nga sweldo sang mga mamumugon sa ikaayong lawas sa pribado kag pangpublikong sektor. May ara nga kadungan nga paghulag sa mga ospital sa Baguio City, Bacolod City kag sa Manapla, Negros Occidental.

Sang Nobyembre 22, nagtipon

sa Quezon City ang anom ka daku nga pederasyon kag organisasyon sang mga empleyado sang gubyerno para ipanawagan ang pagpataas sang minimum nga sweldo sang mga empleyado tubtob sa ₱33,000.

Samtang, naduso sang unyon sang mga mamumugon sang Technol Eight Philippines sang Nobyembre 24 ang dugang-suhol sa pakignegosasyon nila sa kumpanya. Upod sa napadaog nila ang CBA nga ₱50 dugang-suhol kada adlaw sa sulod sang 2 tuig, bonus nga ₱30,000, libre nga bugas kag *union leave*.

AB

Konsultant sang NDF kag lider mangunguma, ginpatay sang militar

Ginpatay sang mga elemento sang 94th kag 47th IB sanday Ericson Acosta kag Joseph Jimenez sang Nobyembre 30 sa Sityo Makilo, Barangay Camansi, Kabankalan City, Negros Occidental. Si Acosta konsultant sang National Democratic Front (NDF) sa sugilanon pangkalinungan samtang si Jimenez lokal nga organisador sang Kilusang Magbubukid ng Pilipinas kag upisyal sang lokal nga asosasyon sang mangunguma sa Barangay Camansi. Gindakup ang duha mga alas-dos sa kaagahon, pero ginpagwa nga napatay sa isa ka engkwentro pagkaaga.

Si Acosta isa ka kilala nga mamalaybay, manunulat kag komposer sang kanta. Ginkilala siya sang Partido nga isa sa importante nga kadre kag hangaway sa Negros. Nangin kabahin siya sang panel sang NDFP nga naghanda sa Comprehensive Agreement on Social and Economic Reforms (CASER) sa pormal nga sugilanon pangkalinungan sang 2016.

Suno sa pauna nga mga report sang September 21 Movement, para paggwaon nga may engkwentro sa lugar, ginpaulanan sang bala sang mga suldado ang balay ni Ronald

Francisco, kon sa diin nagapahuway sanday Acosta. Pagkatapos sini, ginkuha si Francisco, iya asawa kag tatlo nila ka anak kag gindala sa kampo sang militar.

Sang Nobyembre 30, sa adlaw mismo nga ginbalita ang ila pagkatay, nagtipon ang mga demokratikong organisasyon sa atubang sang Commission on Human Rights para kundenahon ang pagpatay sa duha.

Duha pa nga biktima

Ginpatay man sang tropa sang 62nd IB, imbes nga hatagan sang

pauna nga panabang, ang duha ka pilason nga Pulang hangaway sa Sityo Binataan, Quinten Remo, Moises Padilla sang Nobyembre 28. Napilasan sanday Mario Baldusa (Ka Jekoy) kag Janhel Sarsa (Ka Jorge) sa isa ka engkwentro aga sang adlaw nga ina.

Imbes bulngon, hibal-on ang identidad, kag ideklarar nga bihag sang gera, dalayon nga ginpatay sang 62nd IB ang duha.

Dugang ang apat sa masobra 100 rebolusyonaryo kag sibilyan nga wala sa kahimtangan nga magbato nga hungod nga ginpatay sang militar halin 2017 tubtob sa su-bong. Baliskad ang pagpatay sa ila sa mga pagsulundan sang makatawo nga pagpakig-away kag sa mga proteksyon nga angkon sang mga indibidwal sa idalom sang CARHRIHL kag mga Geneva Conventions.

AB

Pagpang-agaw sang duta sa Isabela sa tabon sang kauswagan

Manggaranon sa resorsang dagat kag duta ang banwa sang Divilacan, isa ka lugar sa prubinsya sang Isabela nga naga-sandig sa Sierra Madre kag nagaatubang sa Pacific Ocean. May ara ini nga 12 barangay kag halos 6,000 residente. May lapad ini nga 89,000 ektarya. Daku nga bahin sang banwa makabig nga dutang ancestral sang mga tumandok nga Dumagat kag Agta. Gindeklarar ini nga munisipalidad sang 1969.

Sa likod sang ginalibod nga imahen nga paraiso sang banwa, atrasado ang pangabuhian kag hagmak sa kabudlayan ang pumuluyo sang Divilacan. Wala sang titulo o anuman nga pamatuod sa pagpanag-iyang sang duta ang kadam-an sa mga residente. Ginahingalitan ini sang mga agalon nga mayduta, burukrata kapitalista kag ila mga dumuluong kag lokal nga kasosyo agud agawon ang duta sang mga tumandok kag mangunguma.

Duha ka engrande nga proyektong imprastruktura—ang 62-kilometro nga Ilagan-Divilacan Road kag Divilacan Airport—ang ginhimo sa banwa para sa benepisyo sang mga manug-agaw sang duta. Ginlaragway nga pag-“asenso” ang Iligan-Divilacan Road, kalsada nga nagasugpon sa banwa sa kapital sang Isabela. Pero sa baylo nga asenso, delubyo ang dul-ong sini sa pumuluyo sang matabunan sang *landslide* ang halos bilog nga baryo kag ulumhan sa Barangay Sapinit sang 2019. Resulta ang *landslide* sang ginaobra nga konstruksyon nga naghul-ab sa kilid sang kabukiran kag nag-utod sa mga kahoy nga lapusan sang kalsada. Ginapalapos ang kalsada sa protektado nga kagulangan sang Sierra Madre.

Sang 2013, gintiplang sang lokal nga gubyrno ang Agta Sapinit Tribal Council para pahanugutan ang proyekto kabaylo sang irigasyon, eskwelahan, *health center* kag iban pang serbisyo para sa mga taga-Sapinit. Wala nasunod bisan isa sa mga promisa nga ini. Wala nakabulig ang dalan sa mga mangunguma sa pagluwas sang ila mga produkto. Sa baylo, nangin dalan pa ini para pahapuson

ang pagpang-agaw sang duta sang mga pulitiko kag lokal kag dumuluong nga negosyante sa mga ulumhan sang mga residente. Ginkatuwang sang mga manug-agaw ang mapintas nga 95th IB.

Tuig 2014 sang makahas nga gindemolis sang mga pulis kag alagad sang sadto gobernador nga si Faustino Dy Jr ang komunidad sang Barangay Dipudo para hatagan-dalan ang internasyunal nga erport. Ginsakop sini ang 112-ektaryang duta sa higad-dagat kag ang 8-ektaryang niyugan. Gamit ang iya pwesto, ginpwera ni Dy ang mga residente para ibaligya sa iya sa kantidad nga ₱250,000 ang duta kag nagpasugot sa relokasyon. Ginsaylo sila ni Dy sa pamusod sang kagulangan nga sakup sang Northern Sierra Madre Natural Park (NSMNP). May 14 kilometro ang kalayuon sa dagat nga ginahalinan sang ila pagkaon kag pangabuhian.

Hungod nga gusto man sang estado nga patyon sila sa gutom bangud ginadumilian sang NSMNP ang pagkaingin kag pag-uling nga igakabuhi tani sang mga ginsaylo didto. Sang ulihi ginhalinan man ini sang mga mangunguma bangud sa kawad-on sang pangabuhian. Wala sang tikang nga ginhimo para kilalahon nga barangay ang relokasyon. Tubtob subong, indi tapos bisan ang gamay nga *day care center* sa lugar. Wala sang areglado nga sistema sa tubig kag iban nga pangpubliko nga serbisyo. Ini sa pihak sang nakatalana nga pondo para diri nga pondo kag ₱3 milyon.

Wala makalibre ang mga isla nga kabahin sang dutang ancestral sang mga Agta. Gin-agaw man sang mga Dy ang 24-ektaryang Honeymoon Island kag ginhimo nga pamasyalan sang mga turista. Ginbastos nila ang sagrado nga lulubngan sang mga Agta diri nga ginpatindugan sang negosyong *resort*, restawran kag iban pang pasilidad. Subong man ang ginhimo ni Dy sa Gay Island, nga “ginregalo” niya kay Jose Mari Antonez, isa ka upisyal sang Smartmatic.

Daku nga peligro nga maagaw ang duta sang mga mangunguma pagkatapos nga kanselahon sang Provincial Assessors Office ang mga deklarasyon sang duta sa banwa kag ideklarar ang mga ini bilang “dutang pangpubliko”. Mas mapadali ang pagpang-agaw sang duta nga ginadumalahan mismo sang lokal nga gubyrno. Ginabaligya sang mga ini ang primera klaseng mga duta, labi na ang mga ara sa baybayon.

Ang “dutang pangpubliko” nga para tani sa pumuluyo pila lang ang nakabenepisyo sa idalom sang estado nga nagaakto nga pinakadaku nga agalon nga mayduta. Madugay na nga nahayag sa pumuluyo sang Isabela, labi na sa mga tumandok nga Agta ang nagkalainlain nga iske-ma sang gubyrno sa pagpang-agaw sang duta. Sa nagligad, sa porma ini sang pagtukod sang NSMNP, National Greening Program kag subong, sa Coastal Development Plan.

₱378/kilo

sang sibuyas sang Septyembre ang nalista nga pinakamahal sa bilog nga kalibutan. Mas mataas ini sang tatlo ka beses sa pangkalibutanon nga abereyds nga ₱85.14.

Ginkuhaan: Global Product Prices

bilanggong pulitikal ang gin-aresto halin sang magpungko ang rehimeng Marcos Jr tubtob Nobyembre 30.

Ginkuhaan: Karapatan

Espesyal nga Report:

MAHIGKO NGA GERA
BATUK SA MGA
BATA

Mga malala nga paglapas sang AFP kag PNP sa mga kinamatarung sang bata kag espesyal nga proteksyon sa mga bata sa idalom sang internasyunal nga makatawo nga layi
(2020-2022)

Nobyembre 20, 2022

Espesyal nga report sa mga paglapas sang AFP kag PNP sa kinamatarung sang mga bata. I-download halin sa www.philippinerevolution.nu kag ibalhag para mabasa.

₱15.6 B

bakuna kontra Covid-19 nga wala mapuslan sang Nobyembre bangud sa mahinay kag indi sistematikong kampanya sa pagpabakuna.

1/semana

ang kaso sang pangpulitika nga pagpamatay sa Bicol umpisa nga ginpatuman ang Memorandum Order No. 32 sadtong Nobyembre 22, 2018.

MAHARLIKA
INVESTMENT
FUND

70%

sang pumuluyo sa US ang nagaugyon sa pagtukod sang mga unyon. Sa subong, may 19.3% lang sang mga mamumugon nga Amerikano ang may unyon.

pinakabag-o nga padihot sang pamilya Marcos para kuripunon ang pondo sang pumuluyo, lakip ang pondo nga pensyon sang mga mamumugon kag empleyado, sa tabon sang pamuhunan.

₱8.04
kada metriko kubiko

ang igataas sa sukot sa tubig sang Maynilad Water umpisa Enero 2023 kon madayon ang hingyo sang kumpanya.

Bulawanon nga utanon

Tapalan sang lahug-lahog sang mga Pilipino sining nagligad nga mga semana ang “bulawanon nga sibuyas” bangud sa mataas nga presyo sini kag ibang balaklon sa merkado. Pero pagpaathag sang mga mangunguma sang sibuyas sa Nueva Ecija, wala sila sang benepisyo sa daw pangmilyunaryo nga presyo sini, kag sa kamatuoran lumos sila sa utang. Pareho nila, ini man ang kahimtangan sang mga mangunguma sang patatas sa Benguet.

Sang Septyembre, ara sa ₱109.84 kada kilo ang presyo sang patatas sa Pilipinas. Indi man ini ang pinakamahal sa kalibutan pareho sang sibuyas, malayo nga mas mataas ini sa baklanay nga ₱30 kada kilo halin sa mangunguma. Subong man ang kaso sang repolyo, nga ₱300 ang baligyaanay kada kilo, pero ginabakal lang sang ₱50 kada kilo sa mangunguma.

Isa sa mga mangunguma (o hardinero) nga ini si Jeremy, nga nagatanom sang patatas sa kaugalingon nga 2,500 metro-kwadrado nga duta o sangkap-at sang ektaryang duta upod ang iya anum ka utod. Ginabagsak nila ang ila ani sa Nueva Vizcaya Trading Post, nga apat ka oras halin sa ila lugar.

Tatlo ka bulan ang kalawigon sang isa ka siklo sang pagtanom sang patatas. Sa kaso ni Jeremy, makahulam siya sang traktora sa ila tiyo gani wala siya nagabayad sang renta diri. Naggasto siya sang panggasolina (₱1,360) kag ginsuhulan niya ang opereytor para sa tatlo ka adlaw nga trabaho (₱3,000). Sa kantidad nga ₱70 kada kilo, ₱28,000 ang gingasto niya para sa 400 kilo nga semilya sang patatas. Nakasalig ang pagdaku sang patatas sa abono kag pestisidyo gani daku nga bahin sang iya pondo nagakadto sa pagbakal sang iti sang manok (₱7,200) kag

urea (₱10,000), kag sarisari nga kahon kag pakete sang mga kemikal nga pang-isprey. Sa kabilugan, nagalab-ot sa ₱39,700 ang gasto para sa abono kag pestisidyo.

Sining tuig, daku nga pasakit kan-day Jeremy kag pareho niya nga hardinero ang pagtimbuok sang presyo sang urea halin ₱1,200 pakadto ₱2,400, pagtaas sang presyo sang gasolina, lakip man ang pagtinaas sang mga presyo sang mga balaklon. Luwas pa ang mga ini sa daan na nga sakit nila sa ulo nga wala untat nga importasyon kag ismagling sang utanon kag ibang agrikultural nga produkto (masami halin sa mga pungsod nga may subsidyo sang gubyerno ang produksyon pang-agrikultura) nga labing nagbutong panubo sa presyo sang baklanay sang patatas halin sa ila.

Sa kabilugan, nagalab-ot sa ₱167,060 ang kabilugan nga gasto ni Jeremy kada siklo sang pagtanom.

Pinakadaku nga bahin sini ang ₱86,260 nga gasto para sa *farm inputs* nga kadam-an imported. Ara sa ₱21,000 ang gasto niya para sa transportasyon kag dugang nga 4,500 para sa iban pang balayran sa pagbyahe sang produkto (*toll fee, parking fee* kag iban pa). Ang 10% sang iya kabilugan nga kita igabuhin bilang bayad sa interes sang iya utang.

Sa kalkulasyon niya, ara sa ₱37,000 ang balor sang nagamit nga

kusog-pangabudlay (renta kag pamilya) para sa bilog nga siklo—halin sa paghanda sang duta, pagtanom, paghakot sang iti sang manok, kada duha ka adlaw nga pag-isprey sang pestisidyo, pag-ani tubtob deliberi.

Sa presyo nga ₱30 kada kilo, nabaligya ni Jeremy ang naani nga 6,000 kilo nga patatas sa kantidad nga ₱180,000. Menos tanan nga gasto, ₱12,940 lang ang nabilin sa iya, katumbas sang ₱143.78 kada adlaw. Wala pa sa katunga sa gintalana nga ₱300 minimum nga suhol sa rehiyon, kag 13% lang sa ₱1,100 nga makabuhi nga inadlaw nga suhol.

Tuig-tuig, pat-ud ang pagtinaas sa gasto sa produksyon sang mga hardinero samtang depende sa panahon kag sa kapritso sang komersyante ang presyo sang ila ani.

Sa panahon nga perdi katama ang baligyaanay sang ila ani, nagakabuhi si Jeremy kag kapareho nga hardinero sa areglo nga mutwal nga bululigay nga ginatawag nga “ububbo” o kooperasyon nga wala sang katumbas nga kwarta. Libre nila nga ginahatag ang ila kusog-pangabudlay sa kapareho nga hardinero kabaylo sang kusog-pangabudlay naman sang iban sa ila nga ulumhan.

Nakapalipay man sang tagipuson ang ila pagbululigay, wala sini ginatago ang ila pag-antus kag kabudlayan nila kag ila mga pamilya. Samtang napilitan sila nga magpakuntento sa gamay nga kita, naging tinangkang sa ganansya ang mga kumpanyang multinasyunal nga nagabaligya sang tuman ka mahal nga *farm inputs*, usurerong naging hukhok sang tuman kataas nga interes, mga komersyante nga nagabarat sa ila ani kag gubyerno nga nagaduso sang importasyon nga labing nagabutong sa presyo sang mga produktong agrikultural.

Para sa bug-os nga istorya sang mga hardinero sang pagtatat sa Ifugao, basahon ang “Ang pakikipagsapalaran ni Jeremy Hardinero” sa www.philippinerevolution.nu. AB

Kabataang Makabayan: Bubon sang rebolusyon sa Negros

Nagatindog sa Katrina (indi matuod nga ngalan), isa ka baryo sa Negros, ang tsapter sang Kabataang Makabayan nga una nga gintukod sang 2008. Natukod ang tsapter nga ini sa panahon nga napalibutan ang barangay sang mga detatsment sang CAFGU kag nagalapta ang mga malain nga elemento sa mga baryo.

Malala ang kaimulon sa Katrina bangud sa atrasadong produksyon pang-agrikultura. Kadam-an sa mga mangunguma diri agsador sang mga agalon nga mayduta, manggaranon kag mataas nga nahanunga nga mangunguma. Tuman ka kulang ang kita bangud sa nagaluntad nga tersya parte pabor sa tag-iyang sang duta. Bangud sa kaimulon, indi nila masarangan nga paeskwelahan ang ila nga kabataan.

Para makadugang sa kita sang ila mga pamilya, nagapaulipon ang pamatan-on sang Katrina bilang mga kabulig halin sa lamharon nga edad nga 15-tuig. Sang 2008, halos 300 sa ila ang nagkadto sa syudad para magsulod sa mga temporaryo nga mga trabaho nga manubo ang suhol kag wala sang benepisyo. Nagkadto sila sa Metro Manila, Cebu, Panay kag Bacolod City. Indi lang pila sa ila ang nangin biktima sang prostitusyon, pagpamintas kag pagpang-abuso sekswal.

Bangud sa mapait nga mga inagihan nga nadangtan nila, madamo sa mga ginikanan ang wala na magpasugot nga maglakat ang ila mga anak para magtrabaho sa mga syudad. Ginkumbinse na lang sila nga magtanom sang mais, kararuton, saging kag iban pang pananom para may sigurado nga makaon.

Temprano nga bahin sang 2008 sang tukuron ang Pambansang Katipunan ng Magbubukid sa Katrina. Gintipon kag gin-estorya ang pamatan-on sang organisado nga mga ginikanan para mangin katuwang nila sa mga rebolusyonaryong hilikuton. Una nga ginhatagan sang pagtuon nga Malipot nga Kurso sa Katilingban kag Rebolusyon nga Pilipino ang walo ka pamatan-on nga masaligan kag wala sang kriminal nga rekord. Halin

diri gintukod ang grupo pang-organisa sang Kabataang Makabayan.

Ginhatagan sang hilikuton ang grupo nga organisahan ang iban nga pamatan-on sa baryo para pauswagon ang produksyon kag maglunsar sang mga paghimakas antipyudal. Ginkumbinsi man sila nga mag-entra sa dagyaw-alayon, isa ka porma sang pagbinuligay o bayanihan.

Nangin masunson ang pakipagkita sang pamatan-on kag sang mga Pulang hangaway. Regular nga ginatasa ang ila mga hilikuton lakip ang mga paghanas pangkultura kag pagtudlo sa PaDePa (Pambansang Demokratikong Paaralan). Sang ulihi, ginpaupod sila sa mga pagtuon sang kurso Pangpartido kag malipot nga kurso nga pulitiko-militar.

Kabahin sang ila nga hilikuton ang pagpasundayag sa mga aksyon masa. Sa mga prenteng gerilya, ginapapagsik nila ang mga pagsaulog sang mga anibersaryo sang Partido Komunista ng Pilipinas, Bagong Hukbong Bayan, National Democratic Front of the Philippines kag Kabataang Makabayan. Sila man ang nagaasikaso sa mga pagpasidungog sa mga rebolusyonaryong martir.

Ang mga katapo nga nagaeskwela ginhatagan sang trabaho nga organisahan ang pareho nila nga estudyante. Nangbuyok sila sa mga estudyante

nga mag-upod sa ginahimo nila nga mga pangkultura nga pagpasundayag sa eskwelahan. Ginpaathagan nila bisan ang ila mga titser.

Bangud sa kapursigido nila kag ang tagabaryo, natukod ang komite nga pang-organisa sa baryo sang Disyembre 2008 nga may masobra 100 katapo. Naglapad ini sa masobra 10 sityo halin sa anom sa umpisa. Masunod sini natukod naman ang tatlo ka tsapter sa kaiping nga mga baryo.

Sang natabo ang engkwentro sa tunga sang BHB kag sang AFP sa Katrina sa mga umpisa sang dekada 2010, naengganyo nga mag-entra sa hangaway sang banwa ang halos platun-kadaku nga pamatan-on. Sa masunod nga mga tuig, natukod naman ang mga lubos nga asosasyon masa sa lugar. Napataas ang lebel sang organo sang gahum pangpulitika kag ang lokal nga yunit gerilya sa baryo. Nadeploy halin sa mga asosasyon ang mga katapo sang yunit milisya kag depensa-sa-kaugalingon. Natukod ang komiteng rebolusyonaryo sa baryo. Kadam-an sa ila nangin mga katapo sang Partido.

Sang 2018, nanghalit sa Katrina ang brutal nga kampanya nga pagpamigos sang rehimeng US-Duterte. Indi lang pila ang ginpatay kag iligal nga gin-aresto. Bangud diri, madamo liwat ang nag-entra sa BHB. Sang 2019, nakapatuhaw ang Katrina sang mga kadre sang Partido kag Pulang hangaway nga nadeploy sa mga estratehikong lugar kag iban nga prenteng gerilya sa isla. Walo sa mga hangaway sini ang nangin mga rebolusyonaryong martir.

Sa okasyon sang ika-58 anibersaryo sang Kabataang Makabayan subong nga tuig, lubos nga ginapabugal sang pumuluyo sang Katrina ang amot nila nga pamatan-on kag Pulang hangaway sa pagpadayon sang rebolusyon indi lang sa ila nga lugar, kundi sa bilog nga sila.

